

1^r NIVELL

LLENGUATGE MUSICAL

ROMINA FERRARI / EULÀLIA RUBINAT

EL MEU LLIBRE DE MÚSICA IRENEU SEGARRA

Primera edició, juny de 2023
© Romina G. Ferrari i Eulàlia Rubinat, 2023, pel text
© Carles Ballesteros, 2023, per les il·lustracions
Disseny i maquetació: Blanca Hernández i Jordi Avià

La propietat d'aquesta edició és de
Publicacions de l'Abadia de Montserrat.
Ausiàs Marc, 92-98, 08013 Barcelona
ISBN: 978-84-9191-271-2
Dipòsit legal: B.8076-2023
Impress a Gràfiques Jou

Reservats tots els drets. No es permet la reproducció d'aquesta publicació, ni el seu emmagatzematge en un sistema recuperable, la transmissió de cap manera o per cap mitjà electrònic, mecànic, per fotocòpia, per enregistrament, ni cap altre, sense l'autorització prèvia del propietari del copyright.

SUMARI

PRESENTACIÓ	5
UNITAT 1	6
UNITAT 2	14
UNITAT 3	22
UNITAT 4	30
UNITAT 5	38
UNITAT 6	46
UNITAT 7	54
UNITAT 8	62
QUADERN D'EXERCICIS.....	71
SAPS QUÈ ÉS L'ESCOLANIA DE MONTSERRAT?	83
DANSES, QUADRE DE CONTINGUTS I ÍNDEXS	87
Dances i jocs.....	88
Quadre de continguts	90
Índex d'audicions.....	92
Índex de cançons i danses	93

Presentació

Ens fa molta il·lusió oferir-vos aquesta edició revisada del primer curs de Llenguatge Musical fruit dels anys d'experiència treballant amb l'anterior edició. Desitgem que tots vosaltres, professors i alumnes, trobeu en aquest llibre un suport pedagògic útil i engrescador per a les vostres classes de música.

Hem canviat la seqüenciació dels continguts per tal de millorar l'equilibri d'exercicis d'oïda, ritme i lectura. Partim del fet que l'aprenentatge musical és, en primera instància, sensorial i experimental, i que totes les experiències musicals ens facilitaran arribar a la lectoescriptura i a la conceptualització quan sigui el moment.

Hem mantingut l'estructura de les unitats: cadascuna comença amb la presentació d'un instrument i la seva família, seguida de cançons i exercicis i es tanca cada unitat amb una audició en la qual es presenten alguns detalls de la vida i l'obra d'un compositor.

En les unitats set i vuit es fa un repàs de tots els continguts treballats en les anteriors.

Els continguts centrals els treballem a partir de la cançó tradicional i popular, amb temàtica i música apropiades al desenvolupament i a la maduresa dels alumnes destinataris d'aquest material.

Les melodies adreçades al professorat estan escrites en tonalitats adequades a la veu infantil; les destinades als alumnes per al treball de la lectura i l'escriptura, es presenten amb una tipografia i mida de fàcil lectura i en tonalitat de Do M.

Les notes treballades en lectoescriptura són del DO 3 al LA 3, però en la darrera unitat hi incorporem l'escala de Do M, per tal de poder ampliar el repertori amb cançons d'àmbit d'octava i per tenir el context harmònic de les cançons treballades. També proposem el codi de colors de les notes com un recurs més per a reforçar l'aprenentatge del nom i de la situació de les notes al pentagrama.

Hem replantejat el «Quadern d'exercicis» com a resum o ampliació d'activitats de cada unitat, pensades perquè l'alumne pugui treballar amb la mínima intervenció docent, de manera individual o en petits grups de treball. A cada unitat del llibre trobareu un símbol que us referencia a la pàgina del «Quadern d'exercicis» on practicar els nous elements.

Al final del llibre trobareu les indicacions per ballar les danses que es proposen a cada unitat.

Romina G. Ferrari i Eulàlia Rubinat

Unitat

1

Pulsació - Altura: direccionalitat - Intensitat: *f mf p*

So i silenci - Ritme: ♩ Z

Instrument: **EL PIANO**

Escolteu peces interpretades amb aquest instrument.

1. Omple els espais buits.

- Toquem les de color blanc i negre.
- A dintre hi ha moltes que són picades pels martellets.
- Pertany a la família de corda percutida.

JO EN TINC UN TAMBORET Cançó-joc trad. catalana (consulteu p. 88)

Jo en tinc un tam - bo - ret, jo m'hi as - sen - to, jo m'hi as - sen - to. Jo en

tinc un tam - bo - ret, jo m'hi as - sen - to, jo m'hi as - sec.

QUATRE PEDRES

trad. catalana

Quatre pedres hi ha al carrer,
jo les sé comptar molt bé.
De color de xocolata:
un, dos, tres, quatre.

- La **PULSACIÓ** és el cor de la música.
- Es manté durant tota la cançó.

2. Canta la cançó tot marcant la pulsació amb el dit sobre les pedres.

Qua - tre pe - dres hi ha al car - rer, jo les sé comp - tar molt bé.

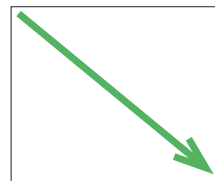
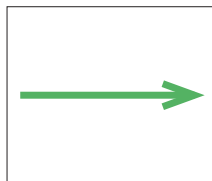
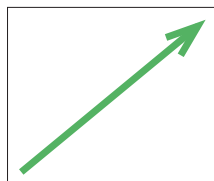
De co - lor de xo - co - la - ta: un, dos, tres, qua - tre.

AGUT I GREU

- Els sons poden tenir diferents **ALTURES**.
- Els sons **AGUTS** sonen alt.
- Els **GREUS** sonen baix.

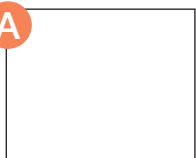
3. DIRECCIONALITAT:

- Escolta la DIRECCIÓ d'aquests sons. Canta'ls tot fent el gest amb el cos.

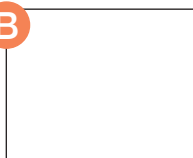

- Identifica quin so sents i dibuixa'l.

A

B

C

D

TU-RU-RUT

Montserrat Busqué

Turururut mare vull beure,
turururut mare, vull suc.
Ah! Oh! Uh! Turururut!

La paella s'és tombada
vet aquí l'oli perdut.
Oh! Ai! Turururut!

Tu - ru - ru - rut, ma - re vull beu - re. Tu - ru - ru - rut, ma - re vull suc.

Ah! Oh! Uuuh! Tu - ru - ru - rut! La pa - e - lla s'és tom - ba - da, vet a -

quí l'o - li per - dut. Oh! Ai, tu - ru - rut!

INTENSITAT

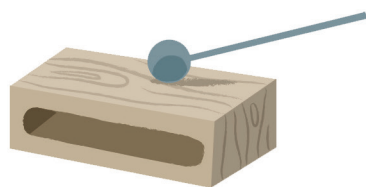
- La música pot sonar **FORT, MIG FORT** o **FLUIX**.
- Els músics fan servir les paraules italianes: *forte*, *mezzo forte* i *piano*.

f *mf* *p*

4. Canta cançons fent canvis d'intensitat.

5. Comptasons. Intensitat.

Escolta quantes pulsacions toca cada instrument i escriu-les al camí.
Encercla amb quina intensitat ha tocat.

f
mf
p

f
mf
p

f
mf
p

VOLTA CAP AQUÍ Dansa trad. catalana (consulteu p. 88)

Vol-ta cap a - quí, pi-ca, pi-ca, pi-ca, pi-ca; vol-ta cap a - llà, pi-ca, pi-ca amb la mà.

QUINZE SÓN QUINZE trad. catalana

Quinze són quinze, quinze, quinze, quinze.

Quinze són quinze, quinze, quinze, són.

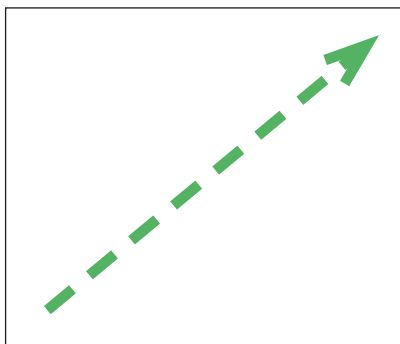

6. Compta quants objectes hi ha.

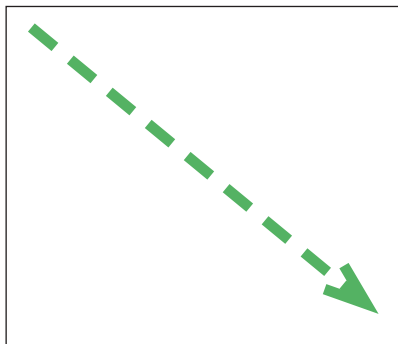
Fes un camí que uneixi tots els objectes i canta la cançó tot marcant un objecte diferent a cada pulsació.

7. DIRECCIONALITAT: Escolta, canta i reconeix aquests sons (escriu-ne la lletra a dins la rodoneta).

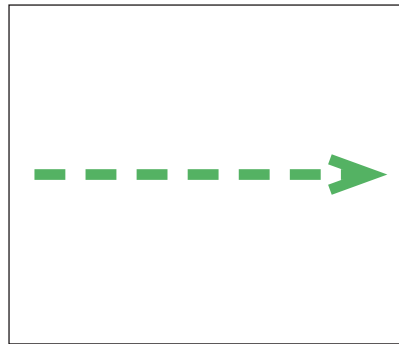
A

B

C

Quin - ze són quin - ze, quin - ze, quin - ze, quin - ze; quin - ze són quin - ze, quin - ze, quin - ze són.

EL MUSSOL

Ferrari - Rubinat

Mussol, xt, xt, on ets? xt, xt,
la nit, xt, xt, ja ve, xt, xt.
Mussol, xt, xt, del bosc, xt, xt
s'està, xt, xt, fent fosc, xt, xt.

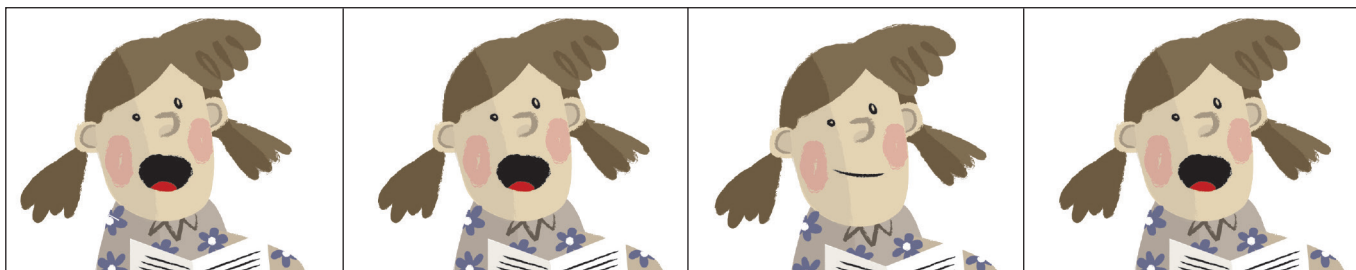

8. Recita aquesta cantarella. Primer fent un so per cada «xt» i després fent-los en silenci.

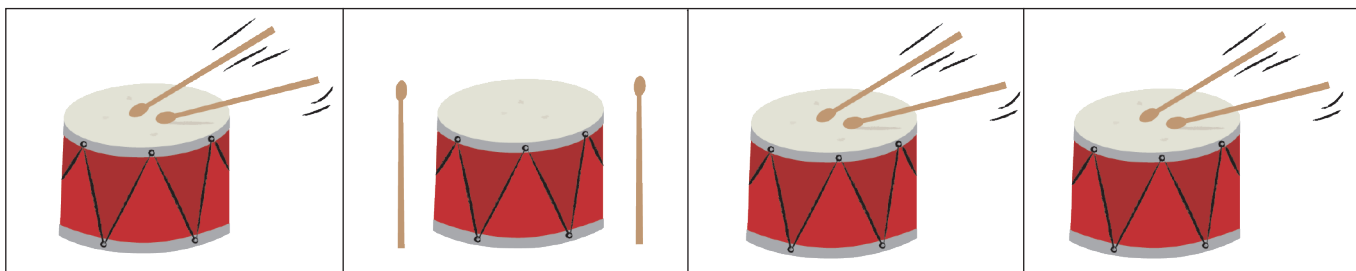
- El **SILENCI** també forma part de la música.
- En les cançons i obres musicals, el **SILENCI** està combinat amb el so.

9. Interpreta aquestes sèries de so i silenci.

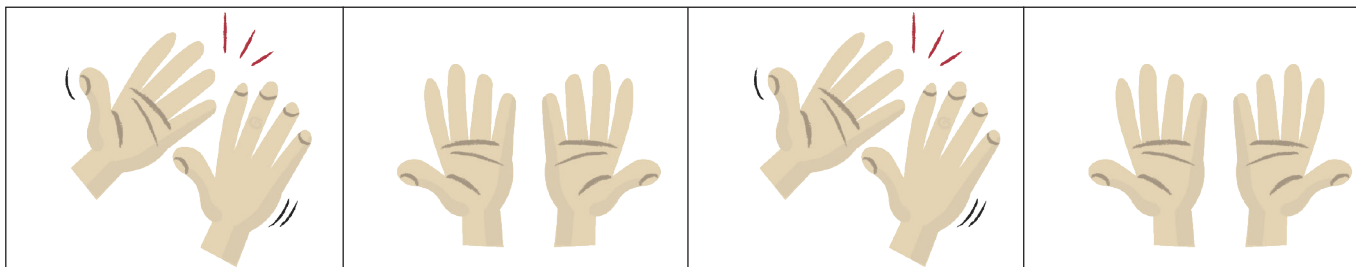
A

B

C

LA NEGRA

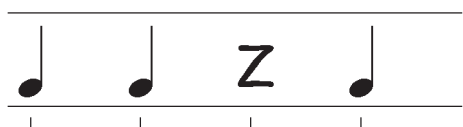
EL SILENCI

- Els músics fan servir uns signes especials per representar el **SO** i el **SILENCI**.
- Tant la negra com el silenci valen **UNA PULSACIÓ**.

Practica l'escriptura de la i el Z a la p. 72.

10. Pica aquests ritmes.

A

B

SÍ O NO

Ferrari - Rubinat

Sí,	sí,			no,	no,		
moc	el	cap		de	cos -	tat.	
No,		no,		sí,	sí,	sí,	
a -	ra el	bai -	xo i	pu -	jo ai -	xí!	

Musical notation for the song 'Sí o No' in 2/4 time. The melody is written on a single staff with lyrics underneath. The lyrics are: Sí, sí, no, no, moc el cap de cos - tat. No, no, sí, sí, sí, a - ra el bai - xo i pu - jo ai - xí!

AUDICIÓ

FRANZ JOSEPH HAYDN

- Era austríac.
- De petit era molt bon cantaire.
- Tocava el violí, l'orgue i el clavicèmbal.

Omple:

Va compondre més de simfonies.

SIMFONIA DEL RELLOTGE. (2n moviment).

11. Mentre escolteu la música, piqueu la pulsació amb instruments de fusta seguint les indicacions del director.

12. Escolta també la **SIMFONIA DE LA SORPRESA** (2n moviment) del mateix compositor. Fixa't com juga amb les intensitats.

Unitat 2

Durada: Curt i Llarg - Ritme: ♪ ♫ - Altura: Agut i Greu
Pentagrama - clau de sol - Notes: SOL i MI - Doble barra

Instrument: **EL VIOLÍ**

Escolteu peces interpretades amb aquest instrument.

1. Omple els espais buits.

- El violí té cordes.
- Es freguen amb un
- És l'instrument més petit de la família de

LA COQUETA DE SUCRE Cançó-joc trad. catalana (consulteu p. 88)

Qui la ba - lla - rà la co - que - ta de su - cre,
"Ba - lli - la vos - tè se - nyo - ra Ma - ri - e - ta,
"Jo la'n vull ba - llar la co - que - ta de su - cre,
La ra la la la...

qui la ba - lla - rà ei - xe - rit se - rà.
ba - lli - la vos - tè que la'n ba - lla bé".
jo la'n vull ba - llar que la'n sé ba - llar".

NEGRA

CORXERA

- A la música hi trobem sons de diferent **DURADA: CURTS i LLARGS.**
- D'aquesta combinació en diem **RITME.**
- Els signes que utilitzen els músics per als sons curts i llargs són la **CORXERA** i la **NEGRA.**

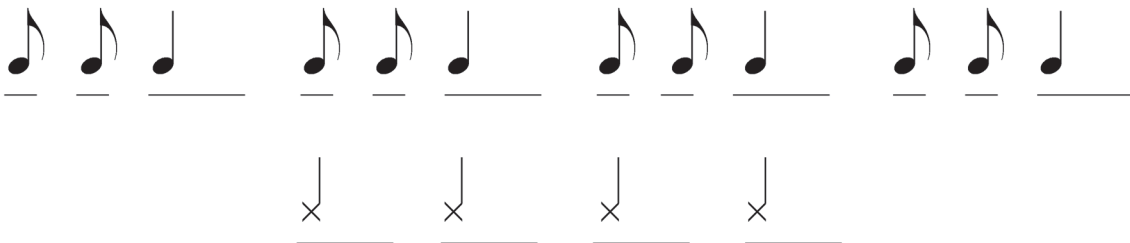
Practica l'escriptura de la i la a la p. 73.

EL BON PA trad. catalana

El bon pa fa serrar,
el bon vi serra el pi.
Rist rast, rist rast.

2. Llegeix el ritme de la cançó.

ALTURA

- Recorda: **AGUT** (so alt) i **GREU** (so baix).
- La combinació de sons aguts i greus fa una **MELODIA**.

LES CAMPANES DE SALOM

trad. catalana

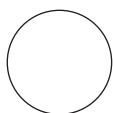
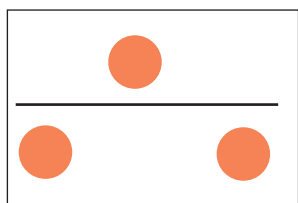
BIM BOM

Les campanes de Salom
toquen a festa i fan bim bom
BIM BOM

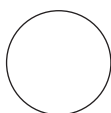
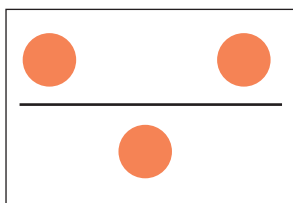

3. Inventa un gest corporal que representi el so agut i un gest per al so greu.
 - Canta la cançó fent els gestos.
 - Toca-la amb instruments (campanes, xilòfons, carillons...).
4. ALTURA:
 - Escolta, canta i reconeix aquestes sèries de sons aguts i greus.
 - Toca-les amb un xilòfon.

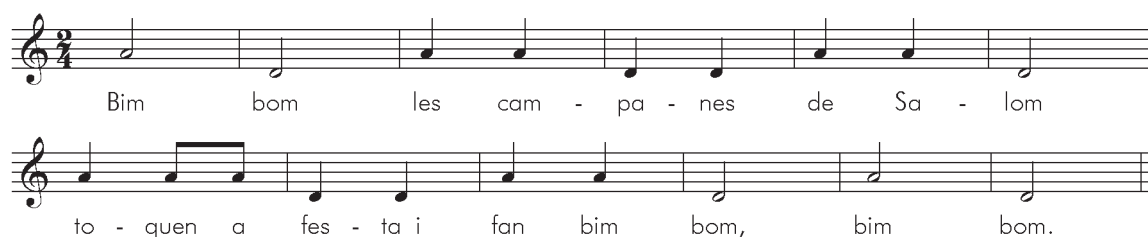
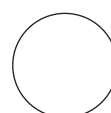
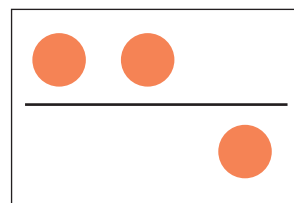
A

B

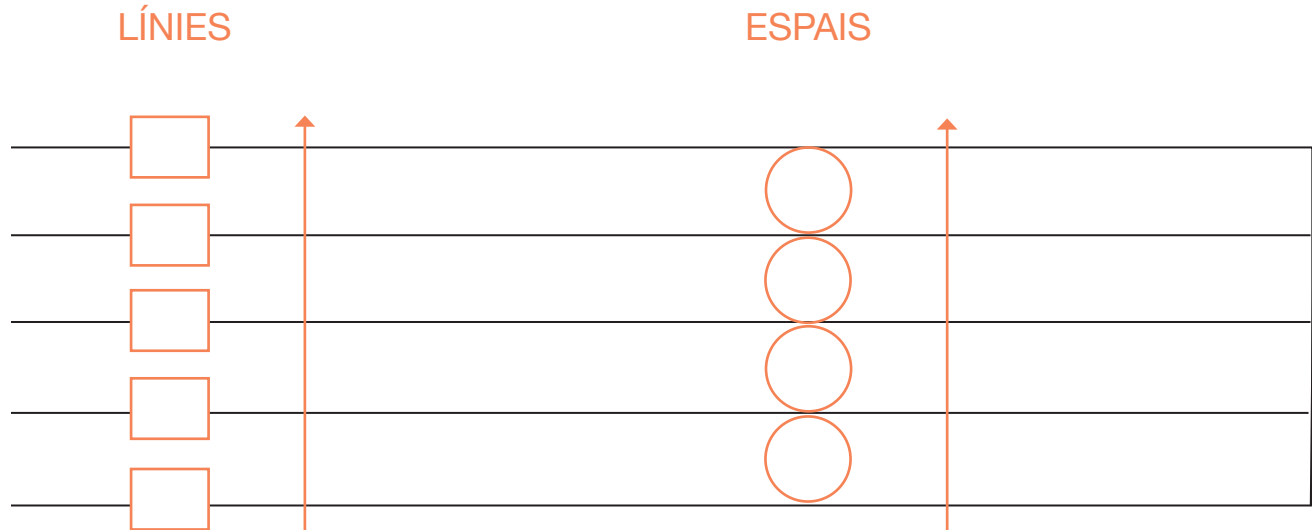

C

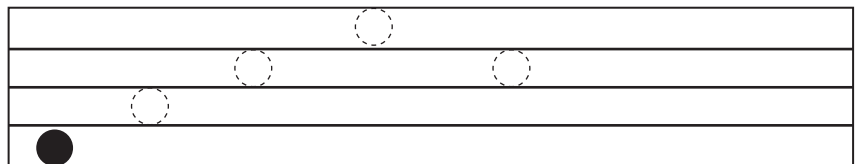

- El **PENTAGRAMA** és on escrivim la música.
- D'aquest escrit en diem **PARTITURA**.

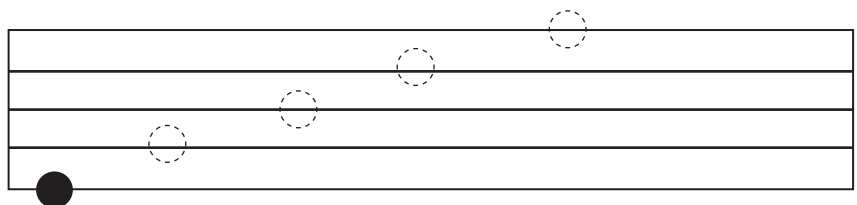
5. Numera les línies i els espais del pentagrama.
El pentagrama té línies i espais.

6. Els sons es situen al pentagrama, un darrere l'altre.
- Dibuixa les notes als espais del pentagrama.

- Dibuixa les notes a les línies, ben centrades!

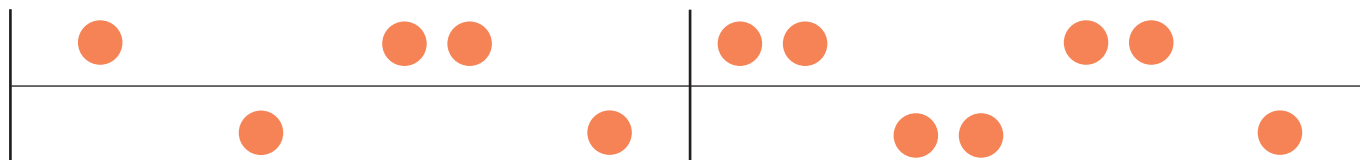
CUCUT, M'HAS DE DIR

trad. alemanya

Cucut, m'has de dir
si demà et podré sentir.

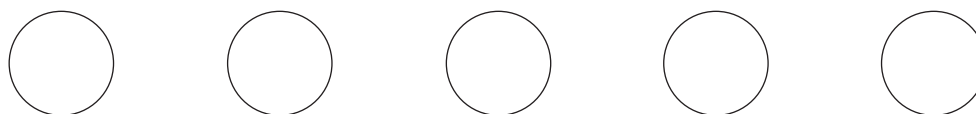
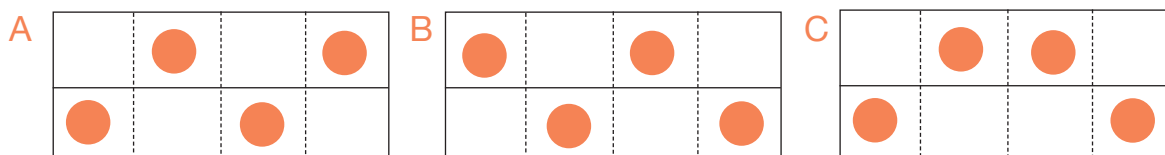

7. Canta **Cucut, m'has de dir** seguint els sons AGUTS i GREUS, fent gestos corporals o tocant-la amb instruments.

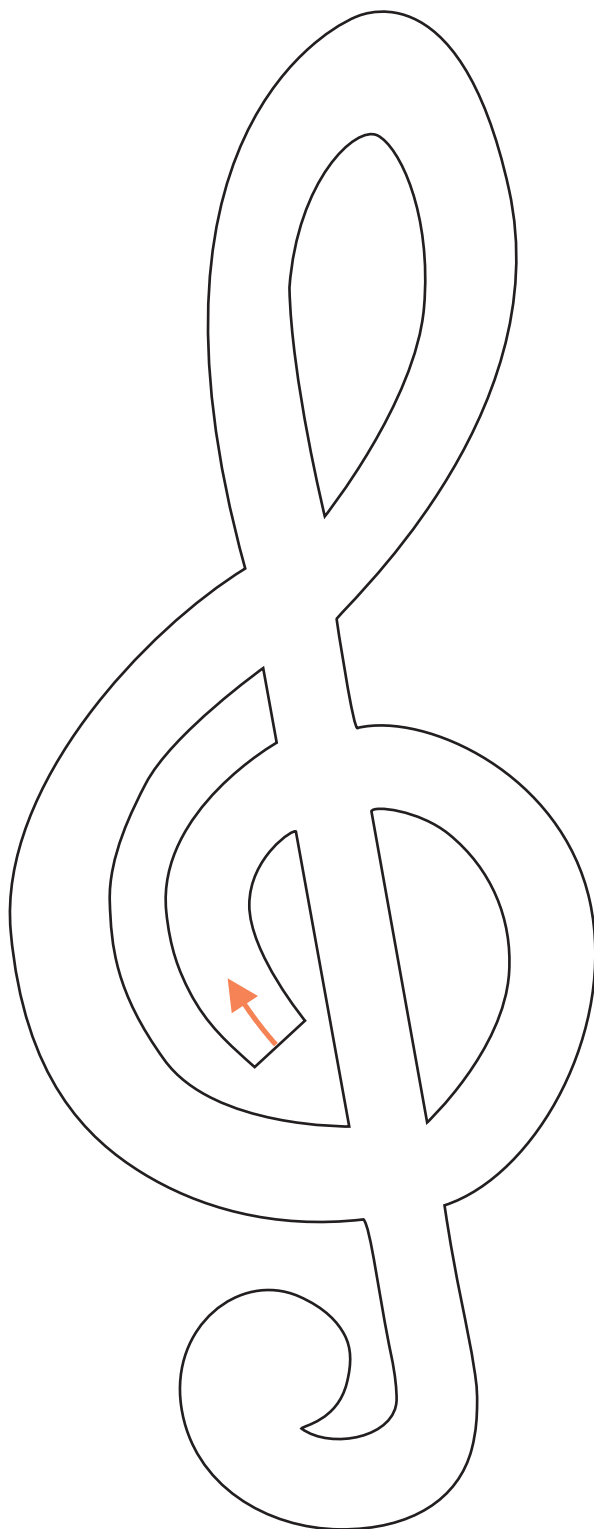
8. Escolta, canta i reconeix aquestes sèries.

- Toca-les amb un xilòfon.

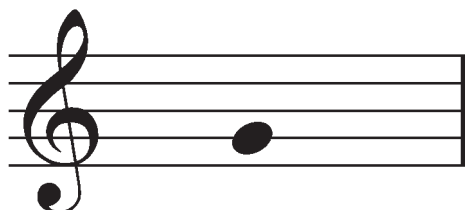
- La **CLAU DE SOL** ens «obre» el pentagrama per poder-hi situar les **NOTES**. Cada una al seu lloc!

9. Ressegueix la clau de sol amb diferents colors.

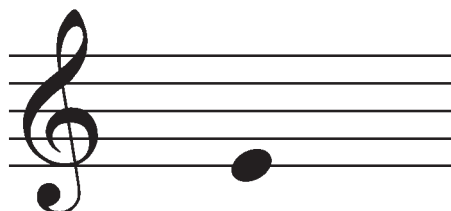

«Un ocell que canta així: cucut, cucut. Escolteu bé què vol dir: SOL MI, SOL MI!»

SOL

Mi

 Practica l'escriptura del SOL i el MI a la p. 73.

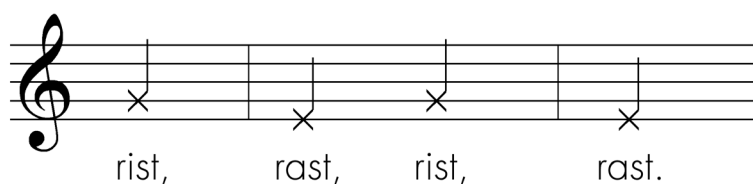
La **DOBLE BARRA** ens indica el final de la cançó.

10. CUCUT, M'HAS DE DIR

11. EL BON PA

- Escriu el nom o la inicial de cada nota.
- Encercla les notes SOL de color blau cel i les notes MI de color groc.

AUDICIÓ

ANTONIO VIVALDI

- Era italià.
- Tocava molt bé el violí i li donava molta importància en les seves composicions.
- També era director d'orquestra i professor de música.

Omple:

Va escriure molts per a orquestra.

LES QUATRE ESTACIONS. La tardor. (3r moviment).

12. LA FAMÍLIA DE CORDA FREGADA. Escriu el nom de cada instrument.

EL DESPERTADOR

Ireneu Segarra

Tic tac, tic tac, a - ra dor-mo, a - ra dor - mo,

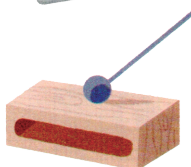
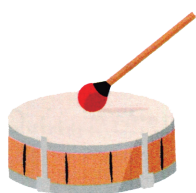

tic tac, tic tac. Riing! El so - roll m'ha des - per - tat.

Tic tac, tic tac,
ara dormo, ara dormo,
tic tac, tic tac. Ring!
El soroll m'ha despertat.

2. Acompanyeu **El despertador** amb aquests ritmes.

ISBN 978-84-9191-271-2

9 788491 912712

Publicacions de l'Abadia de Montserrat